

عنوان مقاله:

پایش امنیت اکولوژیک شهرستان اصفهان با رهیافت خدمات اکوسیستمی

محل انتشار:

جغرافیا و پایداری محیط، دوره 10، شماره 4 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 19

نویسندگان:

مصطفی کشتکار - گروه برنامه ریزی و طراحی محیط، پژوهشکده علوم محیطی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران

رومینا سیاح نیا - گروه برنامه ریزی و طراحی محیط، پژوهشکده علوم محیطی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

مناطق خشک و نیمه خشک جهان بر اثر عوامل انسانی و طبیعی، دچار تغییر و تخریب شدید شده است. این مناطق به علت دارابودن اکوسیستم های منحصر به فرد و منابع غنی، نیز مناطق مستعد از نظر توسعه اقتصادی، نقش مهمی در کاهش بلاهای طبیعی و رفاه بشر دارند. در این راستا به منظور برآورد تاثیر فشارهای انسانی بر ظرفیت زیستی در شهرستان اصفهان در طول سال های ۱۳۷۹ تا ۱۳۹۸، شاخص فشار رد پای مصرف و شاخص فشار رد پای تولید با تکیه بر مفهوم رد پای اکولوژیک استفاده شد؛ همچنین به منظور برآورد فشارهای ایجاد شده حاصل از رد پای مصرف و تولید پسماند (ورودی و خروجی) شاخص توزیع رد پای اکولوژیک ارزیابی شد. در پژوهش حاضر برای بررسی سطح امنیت اکولوژیک خدمت ذخیره کربن با شاخص رد پای اکولوژیک ادغام شد تا عملکرد اکوسیستم نیز به عنوان معیاری در ارزیابی ها لحاظ شود. نتایج نشان داد که با وجود نوسانات متفاوت در روند تغییرات شاخص فشار رد پای مصرف و شاخص فشار رد پای تولید در طول دوره مطالعاتی، به طور عمده این شاخص ها روند کاهشی داشته اند؛ افزون بر این، منفی بودن مقدار شاخص توزیع رد پای اکولوژیک نشان دهنده اثرگذاری بالاتر رد پای مصرف در تعیین شاخص امنیت اکولوژیک نسبت به رد پای تولید بوده است و با توجه به مدل تصمیم گیری، این شاخص در کلاس «ریسک بالا» قرار گرفته است. مقایسه ظرفیت زیستی با رد پای اکولوژیک نمایانگر کسری شدید اکولوژیک و امنیت اکولوژیک پایین در شهرستان اصفهان در طول مدت زمان مورد نظر است. نتایج به دست آمده از نوشتار پیش رو به سیاست گذاران و تصمیم گیران کمک خواهد کرد تا با توجه به ضوابط آمایش سرزمین، راهبردهایی همچون سناریوی کاهش رد پای اکولوژیک یا افزایش ظرفیت زیستی را اتخاذ نمایند. مناطق خشک و نیمه خشک جهان بر اثر عوامل انسانی و طبیعی، دچار تغییر و تخریب شدید شده است. این مناطق به علت دارابودن اکوسیستم های منحصر به فرد و منابع غنی، نیز مناطق مستعد از نظر توسعه اقتصادی، نقش مهمی در کاهش بلاهای طبیعی و رفاه بشر دارند. در این راستا به منظور برآورد تاثیر فشارهای انسانی بر ظرفیت زیستی در شهرستان اصفهان در طول سال های ۱۳۷۹ تا ۱۳۹۸، شاخص فشار رد پای مصرف و شاخص فشار رد پای تولید با تکیه بر مفهوم رد پای اکولوژیک استفاده شد؛ همچنین به منظور برآورد فشارهای ایجاد شده حاصل از رد پای مصرف و تولید پسماند (ورودی و خروجی) شاخص توزیع رد پای اکولوژیک ارزیابی شد. در پژوهش حاضر برای بررسی سطح امنیت اکولوژیک خدمت ذخیره کربن با شاخص رد پای اکولوژیک ادغام شد تا عملکرد اکوسیستم نیز به عنوان معیاری در ارزیابی ها لحاظ شود. نتایج نشان داد که با وجود نوسانات متفاوت در روند تغییرات شاخص فشار رد پای مصرف و شاخص فشار رد پای تولید در طول دوره مطالعاتی، به طور عمده این شاخص ها روند کاهشی داشته اند؛ افزون بر این، منفی بودن مقدار شاخص توزیع رد پای اکولوژیک نشان دهنده اثرگذاری بالاتر رد پای مصرف در تعیین شاخص امنیت اکولوژیک نسبت به رد پای تولید بوده است و با توجه به مدل تصمیم گیری، این شاخص در کلاس «ریسک بالا» قرار گرفته است.

...

کلمات کلیدی:

ظرفیت زیستی، فشار رد پای مصرف، فشار رد پای تولید، اصفهان، توسعه پایدار

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1225860>

